

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA nr. 103
Din 13 02.2019

Dosar nr.: 139/2018

Petiția nr.: 1169/05.03.2018

Petentă: Organizația pentru Apărarea Drepturilor Omului

Reclamat: -----

Obiect: discriminare existentă în cuprinsul Constituției României adoptată în 1992, mai exact jurământului de credință al Președintelui și jurământul parlamentarilor și membrilor Guvernului în ceea ce îi privește pe apatrizi prin utilizarea termenului de **cetățean și solicitarea înlocuirii acestuia cu expresia „ființă umană”**

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

1. Organizația pentru Apărarea Drepturilor Omului prin prezentant legal - cu sediul în str. Maior Băncilă, bloc 18, parter, sector 2, București

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate

2. Nu este identificat cu domiciliu/sediu social și cu nume/ denumire nicio parte reclamată, petentul reclamând conținutul jurămintelor Președintelui României, jurământul parlamentarilor și membrilor Guvernului.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Prin petiția adresată, petenta, Organizația pentru Apărarea Drepturilor Omului sesizează cu privire la discriminare existentă în Constituția României din 1992, în cuprinsul jurământului de credință al Președintelui și jurământul parlamentarilor și membrilor Guvernului în ceea ce îi privește pe apatrizi prin utilizarea termenului de **cetățean și solicitarea înlocuirii acestuia cu expresia „ființă umană”**

III. Procedura de citare

3. În temeiul art. 28 alin.4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin adresa nr. 1754/28.03.2018 i s-a comunicat petentei excepția de necompetență a Consiliului, motivată, fiindu-i acordat un termen de 15 zile pentru a-și formula apărările sale

4. Petentul nu a răspuns la adresa C.N.C.D. nr. 1754/28.03.2018.

5. Procedura legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentei

5. Prin memoriul înregistrat la CNCD sub nr. 1754/28.03.2018 petenta sesizează cu privire la discriminarea existentă în cuprinsul Constituției României adoptată în 1992, mai exact jurământului de credință al Președintelui și jurământul parlamentarilor și membrilor Guvernului în ceea ce îi privește pe apatrizi prin utilizarea termenului de **cetățean** și **solicitarea înlocuirii acestuia cu expresia „ființă umană”** se consideră discriminat.

6. Petenta, prin reprezentanții săi legali, precizează faptul că, ulterior adoptării Constituției, există o lege, respectiv Legea nr. 188/1999 a funcționarilor publici, act normativ în cuprinsul căreia jurământul de credință conferă dreptul legal în ceea ce îi privește pe apatrizi de a li se acorda drepturile fundamentale ale omului.

7. Petentul exemplifică susținerile sale cu textele următoare:

a.) Jurământul de credință al Președintelui României din Constituție

„Jur să-mi dăruiesc toată puterea și priceperea pentru propășirea spirituală și materială a poporului român, să respect Constituția și legile țării, apăr democrația, drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor, suveranitatea, independența, unitatea și integritatea teritorială a României. Așa să-mi ajute Dumnezeu!”

b.) Jurământul de credință al senatorilor și deputaților din parlamentul legal ales al României

„Jur Credință patriei mele România.

Jur să respect Constituția și legile țării.

Jur să apăr democrația, drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor, suveranitatea, independența, unitatea și integritatea teritorială a României. Jur să-mi îndeplinesc cu onoare și fidelitate mandatul încredințat de popor. Așa să-mi ajute Dumnezeu!”

c.) Jurământul de credință al membrilor Executivului , respectiv prim-ministrul împreună cu Cabinetul său de Miniștri

„ Jur să-mi dăruiesc toată puterea și priceperea pentru propășirea spirituală și materială a poporului român, să respect Constituția și legile țării să apăr democrația, drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor, suveranitatea, independența, unitatea și integritatea teritorială a României. Așa să-mi ajute Dumnezeu!”

d.) Jurământul de credință al funcționarilor publici , conform Legii nr. 188/1999

*Jur să respect Constituția, drepturile și libertățile fundamentale ale **omului** , să aplic în mod corect și fără părtinire legile țării, să îndeplinesc conștiincios îndatoririle ce îmi revin în funcția publică în care am fost numit, să păstrez secretul profesional și să respect normele de conduită profesională și civică. Așa să îmi ajute Dumnezeu!*

Sușinerile reclamatului

8. Având în vedere că în petiție nu este identificată nicio persoană fiind vorba de texte legislative, nu există punct de vedere al reclamatului în dosar.

V. Motivele de fapt și de drept

9. **În fapt**, Colegiul director reține că petenta sesizează cu privire la discriminarea existentă în cuprinsul Constituției României adoptată în 1992, mai exact jurământului de credință al Președintelui și jurământul parlamentarilor și membrilor Guvernului în ceea ce îi privește pe apatrizi prin utilizarea termenului de **cetățean** și **solicitarea înlocuirii acestuia cu expresia „ființă umană”**

10. **În drept**, dispozițiile art. 28 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, publicată în Monitorul Oficial nr. 348 din 6 mai 2008 prevede că *“membrii Colegiului director, **din oficiu, pot ridica excepția de necompetență**, când în mod vădit constată că petiția formulată nu este de competența Consiliului, potrivit prevederilor O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, sesizarea făcând referire la aplicarea și interpretarea legii.*

11. Luând act de plângere, astfel cum este formulată, precum și de susținerile petentului, Colegiul director în temeiul art. 63 din Procedura de soluționare a petițiilor și sesizărilor aprobată prin Ordinul nr. 144/2008 și publicat în Monitorul Oficial nr. 348 in 6 mai 2018, care dispune:

“(1) Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției“

urmează a analiza excepția necompetenței materiale cu privire la interpretarea și aplicarea legii a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării invocată din oficiu în cauză.

12. Potrivit prevederilor legii fundamentale a statului român, respectiv Constituția României, conform Titlului VIII- Revizuirea Constituției, dispozițiile art. 150, inițiativa propunerii de revizuire poate să aparțină: Președintelui României, la propunerea Guvernului; cel puțin unei pătrimi din numărul deputaților sau al senatorilor; cel puțin 500.000 de cetățeni cu drept de vot, cetățeni care să provină din cel puțin jumătate din județele țării, iar în fiecare dintre aceste județe sau în municipiul București să fie înregistrate cel puțin 20.000 de semnături în sprijinul inițiativei de revizuire.(regăsiți textul integral din Constituție mai jos)

“ARTICOLUL 150

(1) Revizuirea Constituției poate fi inițiată de Președintele României la propunerea Guvernului, de cel puțin o pătrime din numărul deputaților sau al senatorilor, precum și de cel puțin 500.000 de cetățeni cu drept de vot.

(2) Cetățenii care inițiază revizuirea Constituției trebuie să provină din cel puțin jumătate din județele țării, iar în fiecare din aceste județe sau în municipiul București trebuie să fie înregistrate cel puțin 20.000 de semnături în sprijinul acestei inițiative”

13. De asemenea, procedura de revizuire reglementată de art. 151 poate fi considerată destul de greoaie. Astfel, proiectul sau propunerea de revizuire trebuie să fie adoptată de Camera Deputaților și de Senat cu o majoritate de cel puțin 2/3 din numărul membrilor fiecărei Camere; dacă textul adoptat de cele două camere este diferit, se ajunge la procedura de mediere; dacă nici prin procedura de mediere nu se ajunge la un acord, Camerele, în ședință comună, hotărăsc cu votul a cel puțin trei pătrimi din numărul membrilor lor; revizuirea este definitivă după aprobarea ei prin referendum, organizat în cel mult 30 de zile de la data adoptării proiectului sau propunerii de revizuire. Astfel, textul care reprezintă temeiul legal despre care am făcut vorbire mai sus este următorul:

“ARTICOLUL 151

(1) Proiectul sau propunerea de revizuire trebuie adoptată de Camera Deputaților și de Senat, cu o majoritate de cel puțin două treimi din numărul membrilor fiecărei Camere.

2) Dacă prin procedura de mediere nu se ajunge la un acord, Camera Deputaților și Senatul, în ședință comună, hotărăsc cu votul a cel puțin trei pătrimi din numărul deputaților și senatorilor.

(3) Revizuirea este definitivă după aprobarea ei prin referendum, organizat în cel mult 30 de zile de la data adoptării proiectului sau a propunerii de revizuire.”

14. Totodată legiuitorul a impus și niste limite în ceea ce înseamnă revizuirea Constituției prin dispozițiile art. 152, alin. (1) care menționează :

“Dispozițiile prezentei Constituții privind caracterul național, independent, unitar și indivizibil al statului român, forma republicană de guvernământ, integritatea teritoriului, independența justiției, pluralismul politic și limba oficială nu pot forma obiectul revizurii.” Alte limite exprese sunt dispuse în același articol 152, respectiv în alin.(3), care statuează faptul că această Constituție nu poate fi modificată pe durata stării de asediu sau a stării de urgență și nici pe timp de război .

15. De asemenea, în alin. (2) se precizează că nicio revizuire nu poate fi făcută dacă are ca rezultat suprimarea drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor sau a garanțiilor acestora.

16. Având în vedere cele precizate în cuprinsul petiției, colegiul director înțelege faptul că Organizația pentru Apărarea Drepturilor Omului dorește revizuirea Constituției în vederea înlocuirii cuvântului „cetățean” cu sintagma „ființă umană, pentru ca în accepțiunea acestuia folosirea cuvântului cetățean nu include și apatrizii, astfel creându-se discriminarea acestei categorii, respectiv apatrizii.

17. Colegiul Director al C.N.C.D. nu analizează modul de stabilire *sui generis* a unor drepturi în favoarea unor persoane sau categorii de persoane în mod diferit față de alte persoane ori categorii, precum și modul de reglementare de către legiuitor a unor aspecte care țin de statutul unor persoane sau categorii de persoane. Din acest punct de vedere, examinarea soluțiilor legislative alese de către legiuitor și conformitatea acestora cu principiul egalității statuat în Constituția României, revine Curții Constituționale.

18. În acest sens, s-a pronunțat și Curtea Constituțională statuând că, dacă s-ar admite că, pe calea controlului jurisdicțional întemeiat pe art. 20 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării poate să constate existența unor situații discriminatorii ce își au izvorul direct în conținutul unor norme legale, hotărârea Consiliului ar putea avea ca efect încetarea aplicabilității acestor dispoziții și chiar aplicarea prin analogie a unor alte texte de lege, care nu se referă la persoana discriminată sau grupul social discriminat. Într-o atare împrejurare, se pune în discuție legitimitatea acestui organ (C.N.C.D.) de a interfera în competențele legislativului, dar și în competențele Curții Constituționale (Curtea Constituțională prin Decizia nr. 997 din 7 octombrie 2008 statuând că, dacă s-ar admite că, pe calea controlului jurisdicțional întemeiat pe art. 20 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000), cu privire la eventualele dispoziții discriminatorii cuprinse în Legea nr. 263/2010 privind regimul unitar de pensii publice, Înalta Curte de Casație și Justiție a reținut prin jurisprudența sa faptul că **Dispozițiile unei legi, reclamate ca având efect discriminatoriu, nu pot face, prin ele însele, obiectul unei sesizări întemeiate pe O.G. nr. 137/2000, ci doar al unei excepții de neconstituționalitate în a cărei soluționare Curtea Constituțională are atribuții exclusive, conform art. 146 lit. d din Constituția României. I.C.C.J. (Secția de contencios administrativ și fiscal, decizia nr. 828 din 16 februarie 2008).**

19. În considerarea incidenței obiectului petiției în câmpul de aplicare al O.G. nr. 137/2000 republicată, trebuie precizat că jurisdicția exercitată de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este o jurisdicție specială, care poate fi pusă în aplicare printr-o procedura specială.

20. Colegiul director urmează a admite excepția invocată din oficiu conform dispozițiilor art 28-30 din Ordinul nr. 144/11.04.2008 privind aprobarea Procedurii interne de soluționare a petițiilor și sesizărilor la C.N.C.D, reținând și aspectul potrivit căruia instituția Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, ca autoritate de stat, autonomă, nu se poate pronunța cu privire la modalitatea de interpretare și aplicare a legii, atribut exclusiv al instanțelor de judecată

21. Având în vedere cele mai sus arătate, precum și analizarea excepțiilor, Colegiul apreciază faptul că admiterea excepției necompetenței materiale a Consiliului face de prisos analizarea fondului cauzei

22. Astfel, raportându-ne la obiectul plângerii și la dispozițiile legale incidente, Colegiul director constată că plângerea nu este de competența Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, conform atribuțiilor stabilite de O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată,

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu **unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Admite excepția necompetenței Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării cu privire la interpretarea și aplicarea legii, conform dispozițiilor art 28-30 din Ordinul nr. 144/11.04.2008 privind aprobarea Procedurii interne de soluționare a petițiilor și sesizărilor la C.N.C.D..
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica petentei.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicata și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

DINCĂ Ilie – Membru

HALLER István – Membru

JURA Cristian – Membru

POPA Claudia Sorina – Membru

SANDU Veronica Tatiana – Membru

Data redactării: 06.02.2019
M/R – C.J/P.C.S.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu